

Blauwe woede

Christa Gossuin Eylenbosch

Inleiding

De pijn verlamde zijn lichaam. Het was onmogelijk een andere houding aan te nemen. Hij bevochtigde zijn droge lippen. Met veel moeite drong hij de paniek terug. Hij moest de ademhaling normaliseren, in de krappe ruimte was er niet veel zuurstof.

Hoewel, voelde hij daar geen zuchtje wind. Het bracht de geur mee van vocht en ... zijn neusvleugels trilden: verrotting.

De man trachtte het hoofd te bewegen. Waar was hij? Hoe was hij in deze situatie beland? Waar had Max hem heen gestuurd? Neen, die periode lag al een tijdje achter hem.

De Smeets, ging het door hem heen. Wat was er met de Smeets gebeurd! Langzaam kwam zijn geheugen terug. Het onweer was onverwacht opgestoken. De hemel was in minder dan een kwartier van staalblauw in donkergrijs veranderd. Een bliksemflits had zich in de aarde geboord, de donder had de aarde doen beven.

Hagelbollen zo groot als kwarteleieren bewerkten het koetswerk van zijn auto. Even later had een onwezenlijk geluid al de rest overstemd en werd zijn auto van de weg geduwd. Johan vermoedde dat hij over kop was gegaan.

De man kneep de ogen stijf dicht, trachtte de pijn en angst buiten te sluiten. Wat was hem overkomen?

Voortekens

1

Johan Goossens trok de deur van zijn flat achter zich dicht. Na vijftien jaar was zijn relatie op. Iris en hij waren op elkaar uitgekeken en daar kon een kind niets aan veranderen. De journalist hield teveel van zijn baan om zich aan een gezin te kluisteren. Dat had hij Iris klaar en duidelijk gezegd. De vrouw was geschokt, staarde hem een ogenblik sprakeloos aan en schreeuwde: “Dan hoeft het voor mij niet meer.” Boos stormde ze de slaapkamer in, mepte de koffer op het bed en begon de laden open te trekken. Johan haalde licht de schouders op, nam de autosleutels en ging er vandoor.

Hij had dit zien aankomen, en eerlijk, hij was er niet rouwig om. Hij voelde zich bevrijdt. Eindelijk hoefde hij geen verantwoordelijk meer af te leggen. Een blik op zijn polshorloge vertelde hem dat hij te laat op de redactie zou zijn. Hij werkte voor het ‘wereldnieuws’. Een krant die eind jaren tachtig het daglicht zag. Tegenstanders gaven haar geen lang leven. Tot ieders verbazing was het net die negatieve commentaar die het dagblad ver van de afgrond hield en Johan aan een baan hielp. Al

vlug werd hij naar gebieden uitgestuurd waar heel wat nieuws te rapen viel: zoals het Midden- Oosten. Hij legde net dat tikkeltje meer in zijn reportages, ging dieper in op wat bij de gewone mens speelde en wist de gevoelige snaar te raken. Het tilde de krant naar een hoger niveau. De laatste jaren was hij regelmatig op tv te zien en onlangs had hij een aanbod van een bekend tv zender gekregen dat hij had afgeslagen. De journalist was 36 en deed het werk waarvoor hij geboren was. Wat Iris betrof: er waren genoeg vrouwen op de wereld. De vergadering was afgelopen toen hij het kantoor van Max, de hoofdredacteur, binnenstapte. Erik, Johans vriend, kwam op hem af. “Nog laat uit de bol gegaan gisteravond?” Vroeg hij grimassend.

Johan schudde ontkennend het hoofd. De twee waren elkaars tegenpolen wat uiterlijk betrof. Erik had Noorse voorouders en die waren nog altijd aanwezig in de hoogblonde haren, blauwe ogen en robuuste bouw. Met zijn 1m85 was hij enkele centimeters kleiner dan Johan, die slank, op het magere af was. Erik was fotograaf en vergezelde Johan op zijn reportages. Voor hij kon antwoorden riep Max hem.

“Meekomen,” zei hij kort. Op zijn typerende waggelende gang stapte de hoofdredacteur zijn kantoor binnen en liet zich met een plof in de bureaustoel vallen, die kreunde onder het gewicht.

Liza, Max vrouw, zag nauwkeurig toe op haar man zijn dieet, maar de hoofdredacteur hield teveel van fastfood om ook maar één kilo af te vallen.

“Markus is ziek, hij is in het ziekenhuis opgenomen.”

“Dat klinkt ernstig.”

Max antwoordde niet meteen. Hij stak één van zijn geliefde sigaren aan en pufte er lustig op los. Johan wachtte geduldig.

“Iemand moet hem vervangen. Markus zou bij Tom van Buren langsgaan.” Max schoof hem het adres over het bureaublad toe. “Je bent met de situatie bekend?”

“Tom van Buren?” Die naam stond in Johans geheugen. “Tom van Buren,” herhaalde Johan. “Is dat die gek die een jaar in afzondering wil gaan leven. “

“Er is heel wat om te doen, ” gaf Max toe. “De opwarming en alles wat er rond hangt is nieuws. Wij moeten anders gaan leven, hoor je overal. Tom Van Buren wil bewijzen dat het kan.”

“Bedoel je dat ik naar Tom Van Buren moet? Je kunt dit toch ook aan Liza geven. Zij is een groene?”

“Ik wil een neutraal iemand. Markus ging helemaal op in wat Van Buren te vertellen had. Ik hoef jou toch niet te zeggen dat je de zaken van meer dan één kant moet bekijken.”

“Ik weet niets over de man. Ik zou in Godsnaam niet weten waar ik het met hem moet over hebben.”

“Je hebt toegang tot Markus computer, daar zal je wel de nodige informatie op vinden. Van Buren verwacht je pas over enkele uren.”

“Je kunt de opdracht ook aan Liza geven,” herhaalde Johan.

“Er stond wat anders op haar agenda. Verandering is niet altijd slecht: integendeel.”

Dit was een opdracht ver beneden zijn waardigheid. Tom van Buren, dacht Johan, die man bracht iedereen in paniek door te beweren dat we onze planeet om zeep brachten.. De opwarming was voor Johan een probleem

dat hij wegzapte, waar hij zo weinig mogelijk aandacht aan besteedde. Hij voelde totaal geen binding met de natuur. Hij hield maar dieren, maar wilde geen honden- of kattenhaar in zijn flat. Een dier bracht verantwoordelijkheid met zich mee. Je moest ermee gaan wandelen en Johan gaf er de voorkeur aan zich voort te bewegen met behulp van wielen die werden voortgedreven door een motor.

De stad was zijn huis. Daar bruiste het van het leven. Hier was zoveel te beleven. Wat had je daar buiten. Telkens hij van een missie in het Midden-Oosten terugkeerde was hij tevreden dat hij terug een nacht kon gaan stappen. Enerzijds om de resterende adrenaline kwijt te raken, anderzijds om te vieren dat hij naar de beschaafde wereld was teruggekeerd.

Al die woorden van *terugkeer naar de natuur* waren niet aan hem besteed. Vooruitgang, was het woord en daar moest je ten volle van genieten. Misschien was het niet zo'n slecht idee van Max om hem op de man af te sturen, dan kon hij van Buren zeggen wat hij over zijn doemdenken dacht.

De Hoofdredacteur had niet overdreven. Markus zag de man als een soort redder. Johan had nooit de rubriek gelezen van zijn collega gelezen, kon ook niet bedenken wie er interesse in had, behalve de groene jongens. Johan googlede de naam: Tom van Buren was 33 jaar en de levensgezel van Belinda van Velthoven. Na zijn studie had Van Buren een sabbatjaar genomen en Greenpeace zijn diensten aangeboden. Zijn naam werd genoemd bij heel wat protest acties en hij had zelfs een sit-in georganiseerd voor een kledingzaak die pelsmantels verkocht. Pas de laatste jaren was Van Buren aandacht naar het klimaat gegaan. Volgens hem was dat de grootste uitdaging van de toekomst

Onderaan het artikel waren reacties te lezen. Het grootste deel was negatief. Ze hadden het over rapporten die Toms beweringen tegenspraken. Het klimaat was zo een complex geheel dat het onmogelijk was dat de mens daarin kon ingrijpen. Van Buren maakte daarop nog al zijn argumenten nog eens duidelijk. Het was mogelijk om de opwarming af te remmen door onze levenswijze aan te passen. De levensstandaard moest naar beneden. Dat zagen natuurlijk heel wat mensen niet zitten.

Tom Van Buren wilde een jaar in afzondering leven. Ver van de beschaafde wereld: zonder luxe of communicatiemiddelen. Het was niet enkel onze levensstijl die voor problemen zorgde: ook de overbevolking. Die moest naar beneden om de druk op de planeet te verlichten. Johan had heel wat om met Tom over te praten, en hij was echt benieuwd naar de antwoorden.

Johan zuchtte toen hij opkeek en, Erik, zijn kant zag uitkomen komen.

“Problemen?” Vroeg hij.

“Iris, wil scheiden. Ze is het moe dat ik er nooit ben. Ze wil kinderen. Haar biologische klok tikt, snap je.”

“Ik begrijp het. Mia probeert al enige tijd zwanger te worden. Met ons werk is dan niet zo evident. Iris verbaast mij. Ik was altijd de mening toegedaan dat zij het niet zo voor kinderen had.”

Johan knikte. “Zij heeft er nooit een punt van gemaakt. Kinderen hoefden voor haar niet. Zij is een carrière vrouw, en dat kwam mij goed uit. Wij pasten op dat gebied uitstekend bij elkaar. Zij zag het helemaal niet zitten om een vrouw te worden die thuis op haar man zat

te wachten.” Johan schudde het hoofd. “Kinderen, neen, dat is niets voor mij. Er is genoeg ellende in de wereld.”

“Dit is het Midden-Oosten niet. Wij kiezen hier bewust voor en eerlijk, het lijkt me heerlijk om je genen door te geven. Evenals Mia verlang ook ik naar een kind. Een zoon of dochter, het maakt niet uit.” Erik straalde.

“Je gaat er toch je werk niet voor opgeven. Mij er alleen op laten uittrekken.”

“Dat moet je nu net tegen mij zeggen. Waar heeft Max je naartoe gestuurd.”

“Tom van Buren. “

“Onderschat de man niet. Ik heb hem een paar keer als gastspreker gezien. Hij wordt door iedereen als wereldverbeteraar of als zonderling gebrandmerkt. Zij krijgen allen lik op stuk. Ik wil maar zeggen dat je goed voorbereid moet zijn als met de man in de clinch wil gaan”

“Max heeft mij niet veel tijd gegeven en op de pc van Markus was niet veel terug te vinden.”

“Veel succes,” wenste Erik hem toe. Johan stelde zijn gps in die hem naar het platteland bracht. Meer bepaald het denderbekken. Tom Van Buren woonde in een doodlopende straat waar het rustig en stil was. Hij stopte voor een oud boerenhuisje dat bijna aan het eind van de straat was gelegen. De journalist bewonderde de tuint die voor het huis was aangelegd. Een aangelegd beekje stroomde in een s naar beneden. Goudvissen maakten het geheel nog levendiger.

“Dat is een aandenken aan onze fietstocht langs de Seine.” Hoorde hij een vrouwenstem. “De Seine is een prachtige rivier, niet aan banden te leggen.” Hij keek op en zag een tenger figuurtje met lange roodbruine krullen.

In de groene kattenogen dreven gouden spikkels. Alles was perfect in dit mooie open gezicht.

“Dat is niets voor mij. Ik heb geen groene vingers.”

“Dit was Tom, mijn man, zijn idee. Hij is gek op water.” De vrouw stak de hand uit. “Belinda van Velthoven.” Stelde ze zichzelf voor.

Johan nam de kleine goed verzorgde hand in die van hem. “Johan Goossens. Ik werk voor het wereldnieuws.”

Belinda knikte. “Ik verwachtte een collega van jou, Markus van Snik. Wij hebben regelmatig contact met hem.”

“Markus is met ziekteverlof.”

“Niets ergs, hoop ik?”

“Hij heeft op reis een virus opgelopen.”

“Kom maar mee. Tom zit op het terras.”

Johan werd door Belinda meegenomen naar de tuin. Achter het terras was een vijverpartij aangelegd. Tussen het water en het gras was een kleine zithoek aangelegd. Het zag er rustgevend uit, een plaats om te ontspannen. Aan een tafeltje zat een man van Johans leeftijd van een glas witte wijn te nippen. Het eerste wat de journalist opviel waren de lange slanke vingers. Tom stond recht, hij kwam amper tot Johans schouder. Zijn lichte bruine haren stonden alle kanten uit alsof hij er veelvuldig met de handen was doorgedaan. De ogen die eerst open en vriendelijk hadden gestaan keken nu vol argwaan naar de man op toen Johan de hand uitstak en zichzelf voorstelde.

“Mijn collega was verhinderd, “ zei hij voor Tom iets kon vragen.

“Jouw naam komt mij bekend voor.”

“Ik ben reporter voor het Midden-Oosten.”

“Ja, natuurlijk. Dit is wel iets heel anders. Weet u wat over de natuurproblematiek, Meneer Goossens.”

“Eerlijk gezegd niet zo veel. Nu ik hier ben kun jij mij heel wat wijzer maken.”

“Ben je bereid te luisteren? Daar gaat het om. Wat ga je met de informatie doen. Ga je alles analyseren: enkel publiceren wat jij belangrijk vindt? Mogen de lezers zelf een oordeel vormen?”

Johan voelde zich terechtgewezen. “Als je er zo over nadenkt, kan ik beter meteen opstappen.”

Van Buren steunde met de ellebogen op tafel. “Markus begreep waar het om ging. Hij heeft een hart voor de wereld die de meerderheid heeft buitengesloten.”

De journalist haalde diep adem. “Ik ben bereid te luisteren naar wat je te zeggen hebt, dat is mijn werk.”

Tom keek hem recht in de ogen. Johan liet de kritische blik van zich afglijden en haalde zijn notitieboekje tevoorschijn. “U wilt een jaar ver van de bewoonde wereld overleven zonder de natuur geweld aan te doen. Zo beschrijf je het zelf. Hoe zie je dat, wat moet ik mij daarbij voorstellen?”

“Zonder de natuur geweld aan te doen.” Tom schudde het hoofd. “Nee, dat gaat niet. Vanaf het ogenblik dat een mens, zowel ik als jij, de natuur ingaan, is die plaats bezoedeld. Wij laten altijd iets achter. Wat ik wil bereiken is het zo milieuvriendelijk doen. Geen dieren doden op de eerste plaats. Respect hebben voor je omgeving. De natuur biedt meer voor- dan nadelen.”

“U bent vegetariër? Je ziet wel meer families die ermee beginnen maar ze kunnen niet vlug genoeg naar hun eetgewoonten terugkeren om een stuk vlees tussen de kiezen te steken.”

“Ik heb die beslissing op mijn zestiende genomen.
Er zijn voldoende vleesvervangers”

“En je vrouw?”

“Belinda staat daar volledig achter.”

“Jij bent niet de enige die aan het experiment
deelneemt. Deelt de rest jouw idealen.”

“Dat is een vereiste.”

“Je hebt nog niet bekend gemaakt waar je
heengaat.”

“Daar is een reden voor. In deze tijd van reality-tv.
Nee, ik wil niet 24 uur op 24 door camera's in de gaten
worden gehouden. Eens het jaar voorbij is kom je
voldoende te weten.”

“Zie je het niet als een soort vlucht. Wat vind je
vrouw hiervan?”

“Ik ga met Tom mee. Wij weten allebei dat niet
iedereen het eind van het jaar zal halen. Velen zullen
voortijdig afhaken.”

“Jij bent het hier mee eens?” Vroeg Johan aan
Belinda.

“Tom heeft een uitgesproken mening, zeker als het
om de opwarming van de aarde gaat. Volgens mij maakt
de planeet een natuurlijke evolutie door.” Belinda nam
naast haar man plaats. “Er zijn wel andere problemen
die mij ongerust maken. Wij moeten op een andere
manier met de natuur omgaan. Onze planeet heeft haar
limieten.” Belinda keek haar man aan. “Ik zie dat jaar als
een avontuur. Kunnen we nog leven zonder luxe. Ik heb
het niet over stromend water en een heerlijk warm bad.
Zijn we nog in staat om in onze basisbehoeften te
voorzien? Dat zal in deze tijd van afhaalmaaltijden
volgens mij onze grootste uitdaging zijn!”

Johan maakte aantekeningen en vroeg wanneer ze van plan waren te vertrekken en wat Tom zelf van dat jaar verwachtte.

“Tenslotte, zou ik graag nog één ding van jou weten. Wat heeft je tot zo een extreem besluit doen komen. Wat was de aanzet?”

Belinda had een glas gehaald, schonk het vol en schoof het door naar Johan.

“Jij woont in de stad?” Vroeg Tom aan de journalist.” Johan knikte.

“Mijn ouders en grootouders hebben altijd op het platteland gewoond. Mijn grootvader heeft mij de liefde voor de natuur bijgebracht en legde uit dat insecten niet altijd schadelijk zijn. Velen onder hen zijn zelf heel nuttig voor ons ecosysteem. Hij legde mij uit hoe alles met elkaar is verbonden. Als het niet goed gaat met de natuur lijdt ook de mens daaronder. Fauna flora insecten en al de rest heeft een functie op deze planeet. De mens heeft geen enkele. Wij zijn de enige soort die geen enkel nut heeft voor de planeet.”

“Dat is heek cru uitgedrukt. Je weet toch dat dit bij de mensen kwaad bloed zal zetten.”

“Daar hoeft je mij niet aan te herinneren.”

Johan grijnsde en nam een grote slok van de goudgele vloeistof om zijn minachting te verbergen.

“Wat heeft dat met de opwarming te maken. In feite is dat voor het Noorden van Europa een goede zaak. Geen kwakkelzomers meer. Wij krijgen het klimaat van in de Provence dat is net wat de meesten onder ons willen.”

“Aan die zomers ga ik nu net twijfelen. Er is nog zoveel dat moet onderzocht worden. Wat zeker is, is dat

de kabeljauw meer naar het noorden trekt omdat het Noordzee water opwarmt. Zuiderse planten komen alsmaar meer onze richting uit waardoor de inheemse fauna het moeilijk krijgt. Omdat we nu ook al enige jaren zachtere winters hebben gekend overleven veel meer schadelijke insecten die de bomen aantasten. Toch zijn het vooral de onderzoeken in de VS die er ons op wijzen dat er heel wat aan de hand is. In Colorado is zeker 15% van de prachtige espenbossen verdwenen door een gebrek aan water. Hitte maakte veel slachtoffers onder de eucalyptusbomen in Australië. Het Amazonewoud kreeg op vijf jaar tijd twee keer te maken met een droge periode die normaal één keer in een eeuw voorkomt. Bossen zijn erg belangrijk voor de bewoonbaarheid van de planeet. Bomen absorberen meer dan een kwart van de CO2 die wij uitstoten. Dat staat gelijk aan de uitstoot van alle auto's en vrachtwagens samen. Dat betekent dat de bomen op hun beurt slachtoffer worden van de opwarming van de planeet. Als bossen verdwijnen, blazen ze op hun beurt CO2 de lucht in. Zo dreigt de opwarming te versnellen."

"Niet iedereen is het daar mee eens. Er zijn genoeg sceptici die die beweringen zo van tafel vegen. Volgens hen is er een periode van afkoeling aangebroken. Wij steunen af op de volgende ijstijd."

"Er zijn altijd voor- en tegenstanders."

"Zij die er niet in geloven hebben op dit ogenblik nog altijd de bovenhand. Zij halen hun gelijk door aan te tonen dat de gletsjers in Groenland nog steeds in omvang toenemen en ook Zuidpool ijs is flink aangegroeid."

"Dat alles is slechts tijdelijk. Een voorbode van wat er gaat komen."

Johan borg zijn spullen op. Hij trok de mond scheef in een bespottelijke lach. “Eerlijk gezegd geloof ik niet dat de mens zoveel invloed op de planeet heeft. De aarde heeft sinds zijn ontstaan al meerdere klimaatveranderingen doorstaan, zelfs voor de mens een voet op de planeet heeft gezet.”

“Het verschil met de het verleden is dat nu alles veel vlugger gebeurt. De natuur heeft niet de nodige tijd om zich aan te passen, en wij ook niet.”

Johan huiverde. De manier waarop Tom hem aankeek bezorgde hem koude rillingen. Neen, hiervoor moest Max hem niet meer optrommelen. Hij nam vriendelijk afscheid en reed terug naar de redactie. Johan liet de aantekeningen een paar dagen liggen. Toen het artikel een week later verscheen kwam Tom er niet al te best uit. Johan schilderde hem als een paniekzaaiër af. Iemand die natuurorganisaties aan nieuwe leden hielp. Hij pende Toms woorden nauwkeurig neer, daartegenover liet hij de sceptici aan het woord. Voor alles ter pers ging vroeg Max hem waar zijn neutraliteit was gebleven.

“Ik heb de twee meningen naast elkaar gelegd.”

“Je geeft Van Buren niet veel krediet. Het je de moeite gedaan om zijn bevindingen na te gaan?”

“Geloof jij in de opwarming?” Vroeg Johan hem.

“Het is duidelijk dat er wat aan de hand is. Maar, ik kan je geen antwoord geven op de vraag of de mens de schuldige is. Daar heb ik niet de juiste opleiding voor genoten.”

“Ik weet niet waarom net ik naar Van Buren moest. Als journalist moet je een breedte interesse hebben, maar sommige onderwerpen liggen mij gewoon niet.”

“Je bent met een vooroordeel naar de man getrokken en dat is niets voor jou, Johan.”

“Al dat ding met de natuur, het is overdreven en dit is Markus zijn ding. Wanneer komt hij terug?”

“Hij ligt nog altijd in het ziekenhuis in quarantaine.”

“In afzondering. Dat is ernstig.”

Max stak een van zijn geliefde sigaren op en pufte even voor hij antwoordde. “Het zou om een tropische ziekte gaan. Iets in de zin van knokkelkoorts.”

“Markus is nooit buiten Europa geweest. Hoe heeft hij dat opgeraapt? Hier zijn geen muggen die de ziekte overdragen.”

Max haalde de schouders op. “Meer kan ik niet zeggen. Wie weet kan dit het onderwerp zijn voor je volgende reportage.”

“Dat is voor iemand met kennis van zaken.”

“Je bent nooit te oud om te leren, Johan,” grinnikte Max

Nog geen week later kregen ze op de redactie het nieuws dat Markus was overleden.

Johan had niet veel tijd om bij de dood van zijn collega stil te staan. Max stuurde Erik en hem naar. De Gaza de Westelijke Jordaanoever was al decennia een kruisvat.

“Hoe gaat het met jou en Iris, ben je eruit?”

“Sinds ze haar koffers heeft gepakt heb ik haar niet meer gezien. Weet je, Erik, we waren allang uit elkaar gegroeid. Dit zat er gewoon aan te komen. Hoe is het met Mia?”

Erik liet een brede lach zien. “Ze is zwanger. Ik word vader”

Johan feliciteerde zijn vriend en klopte op zijn arm.
“En, alles in orde?”

“Buiten de ochtendmisselijkheid voelt ze zich prima. Ze ziet natuurlijk erg tegen mijn vertrek op. Maar ja, dit is mijn job, er moet brood op de plank komen. Als het kleintje er is kan ik nog altijd overwegen om dichterbij huis te blijven.”

“Ik heb het begrepen ik zal een andere partner moeten zoeken?”

“Af en toe. Ben jij bij Markus weduwe lang geweest?”

“Neen.”

“Weet jij dat hij aan een reportage bezig was over tropische ziekten?”

Johan schudde het hoofd. “Max vertelde mij dat hij een soort van knokkelkoorts is overleden.”

“Ja, hij zou het in Zuiden van Italië hebben opgelopen. Hoe onwaarschijnlijk het ook klinkt, hij was er om een bio-informaticus te spreken die het wilde hebben over malariaparasieten die immuun zijn tegen het veel gebruikte artemisinine. Parasieten die malaria veroorzaken zijn in ieder geval goed in staat om resistentie te ontwikkelen. De effectiefste middelen die we in de laatste decennia hadden, zijn één voor één nutteloos geworden.”

“Naar Italië gaan om malaria onder de aandacht te brengen en sterven aan knokkelkoorts. Het leven kan vreemde wendingen nemen.”

2

Zodra Johan in het vliegtuig stapte liet hij alles achter zich. Erik en hij hadden in afspraak met Max voor en andere aanpak gekozen. Ze wilden het binnenland intrekken, weg van de Gaza. Het tweetal wist dat dit niet zonder gevaar was, maar het zou een andere kijk op Palestina en haar bewoners geven.

In het hotel zagen ze een oude bekende terug. Carl Smith was verpleger bij artsen zonder grenzen. Hij waarschuwde hen voor de dreigingen en drong erop aan een goede en ervaren gids aan te nemen. Carl, kende wel iemand die de verslaggevers naar een klein dorpje wilde brengen. “Geef me de tijd om contact op te nemen. Zij zal tevreden zijn dat ze haar verhaal kan doen.”

“Zij?” Johan trok de wenkbrauwen op.

Carl lachte even. “Haal niets in je hoofd. Haar vader is Palestijns, haar moeder Joods. Een zeldzaam liefdesverhaal in deze regio.”

“Dat is mooi meegenomen.”

“Het moet niet altijd slecht nieuws zijn. Wij kunnen een heel ander verhaal brengen. Wat denk je, Johan?”

“Het moet inderdaad niet altijd negatief zijn.”

Brecca David nam de volgende dag met Johan en Erik contact op. “Ik heb de familienaam van mijn moeder aangenomen. Een Palestijnse achtergrond is niet positief. Zeker niet in deze regio. In Israël ben ik jood. Zodra ik de grens overstek ben ik Palestijnse.”

“Dat moet heel wat met jou doen. Niet enkel wat je identiteit betreft maar ook als je ziet hoe moslims en Joden met elkaar omgaan. Beiden zijn jouw volk. Dat moet pijn doen.”

“Ja,” de vrouw beet op haar onderlip. “Ik ben met beiden geloven opgegroeid. Mijn ouders hebben mij het beste uit beide godsdiensten bijgebracht. Er moet in de eerste plaats respect zijn. Als ik dat aan iemand tracht uit te leggen krijg ik meteen als antwoord: Hoe kun je moslima en Joodse zijn. Het is natuurlijk hoe je zelf alles interpreteert.” Ze stapte in de auto en zei nauwelijks hoorbaar. “Bereid je voor op de werkelijkheid.”

Ze loodste hen door de controleposten Erik kon niet verhinderen dat er een rilling over zijn rug liep. Zodra ze op Palestijns grondgebied waren ruilde Brecca haar kleding op voor een burkini. Nadat ze enige tijd hadden gereden trok ze Eriks aandacht. “Als dit niet de eerste keer is dat je in Midden-Oosten bent weet je dat we in een droog tot semi-droog klimaat hebben. Het landschap bestaat grotendeel uit velden, graslanden en woestijn. Dat beekje dat je daar ziet.”

Eriks blik volgde haar aanwijzing en hij zag een rivierbedding waarin zich een trage modderstroom voortbewoog.

“Dat is de Jordaan. De rivier waarin, volgens jullie geloof, Jezus is in gedoopt.” Meteen daarop wees ze naar een bouwvallige hut. “Wij zijn er.”

Het gezelschap dat uit, Erik Johan Brecca en een chauffeur bestond, stapte uit. Brecca vroeg hen te wachten terwijl ze op het huisje afstapte. Erik trachtte een gesprek met de chauffeur aan te knopen. Deze gaf aan dat hij niets begreep en ook niet geïnteresseerd was.

Johan riep Erik toe dat hun gids eraan kwam. Naast Brecca liep een oude vrouw.

“Dit is mijn grootmoeder. Zij zal jullie graag te woord staan.”

Johan was overdonderd. Hij had al heel wat ellende in zijn leven gezien maar dit sloeg wel alles. Onder de lagen kleding die de vrouw droeg was ze uitgemergeld. Haar gezicht was ingevallen en haar ogen vertelden het verhaal van het harde leven dat ze leidde. De bouwvallige hut telde slechts een kamer waarin geslapen geleefd en gekookt werd. Ze was even troosteloos als de omgeving en Johan vroeg zich af waarom de vrouw hier bleef wonen.

“Grootvader is enkele maanden geleden gestorven. Hij bewerkte dit land, had enkele schapen en geiten. Ooit was het hier goed leven. Dit was vruchtbare grond. Ik heb je gewezen op de rivier. Ooit voorzag zij heel de streek van water. Voor de Israëli's is water een drukkingsmiddel. Wat weinigen weten is dat één van de redenen is waarom de opstand is uitgebroken.”

“Dit is een oorlog om grond. Niet alle grenzen binnen het Midden-Oosten zijn goed gedefinieerd. Dan zijn er ook nog de godsdiensten. Het Moslimfundamentalisme kan niet los worden gezien van onderdrukking van religieuze waarden door niet seculiere machthebbers.

“Ja, “ Brecca knikte. “Die uitleg geeft het Westen eraan. Toch blijf ik erbij dat water een belangrijke factor is. Dit is een relatief droog gebied. Er is ook niet veel oppervlaktewater dat geschikt is om te gebruiken, zowel voor landbouw als voor drinkwater. Israël, Libanon en Jordanië gebruiken water van de Jordaan voor irrigatiedoeleinden. Grote delen van het Midden-Oosten worden echter voorzien van water door quifers. Onlangs is bekend geraakt dat die zoetwaterreservoirs 144

kubieke kilometer zoetwater zijn kwijtgeraakt. 60% wordt toegeschreven aan het oppompen van ondergrondse reservoirs. 20% is te wijten aan de droogte, inclusief het wegsmelten van sneeuw en het verdrogen van de bodem. Nog eens 20% is te wijten aan het verlies van oppervlaktewater uit meren en andere reservoirs. Door de toenemende bevolking wordt dit probleem alleen maar groter. De gewone mensen, zoals grootmoeder, zijn altijd slachtoffer.”

Na de uitleg ging Brecca naar haar grootmoeder. De chauffeur haalde bidons met water en een laken waar groenten en fruit in was verborgen. De chauffeur droeg alles het huisje binnen. Eric schoot foto's van Brecca en haar grootmoeder. De mooiste was waarop de oude vrouw haar kleindochter vol liefde omarmde. Brecca drukte een kus op haar gerimpelde, uitgedroogde wangen. Toen Erik zijn toestel op de chauffeur richtte, dekte Brecca de lens af.

“Hij is mijn broer,” zei ze kort. “Het is beter dat de buitenwereld zijn gezicht niet met mij in verband brengt. Hij leeft aan deze kant van de grens, ik aan de andere. Wij vrezen dagelijks voor elkaars leven. “

De volgende dagen maakten Johan en Erik een verslag van de onlusten die opnieuw waren uitgebroken. Ze interviewden mensen die ver van dat alles afstonden en voor het eerst de kans kregen hun visie duidelijk te maken. De uitstap met Brecca en de ontmoeting met haar grootmoeder had een diepe indruk nagelaten.

Net voor hun terugkeer naar België zagen ze de vrouw terug. Ze had met Johan en Erik een afspraak gemaakt om het tweetal nogmaals duidelijk te maken dat ze haar broer zijn leven niet op het spel wilde zetten. “Stuur je een exemplaar naar mij op?”

Dat beloof ik,” zei Johan beslist, “ en geen foto’s van je broer.”

“De wereld moet deze kant van het verhaal kennen. Er is meer aan de hand dan jongeren die met stenen naar de vijand gooien. Dit moet voor jou heel moeilijk zijn,” zei Erik. “Je zit gevangen tussen twee culturen.”

“Toch zie ik geen van beide als mijn vijand. In tegendeel, mijn ouders hebben bewezen dat het anders kan.”

“Die positieve noot zullen we zeker en vast ter sprake brengen.”

Erik bekeek in het vliegtuig de foto’s die hij had gemaakt. “Denk je dat Max met deze ommekeer akkoord zal gaan?”

“Wij hebben het hem voorgelegd en je mag niet vergeten dat het voorstel van onze hoofdredacteur uitging. Die foto van Brecca en haar grootmoeder spreekt voor zich.”

“Ik kan er niet bij dat de vrouw niet naar de stad wil verhuizen. Haar leven zou er heel wat aangener worden.”

“Dat stuk land is al generaties in de familie. Het is hun enige bezit, dat geef je niet zomaar op. Nederzettingen worden veelal op Palestijnse grond gebouwd. Als de vrouw haar woning verlaat is de kans groot dat haar kinderen of kleinkinderen er geen recht meer op hebben: Dat het al ingepalmd is.”

“Wij hebben problemen blootgelegd die nog nauwelijks zijn aangekaart. De mensen moeten vechten voor dat wat waar ze recht op hebben. Er wordt hen het belangrijkste ontnomen wat nodig is om te overleven.”

“Oorlog om Water. Als het water uit de kraan komt kun je het je moeilijk voorstellen.”

“Wij zijn verwende mensen, hé Erik.”

3

Het verslag schudde Vlaanderen wakker. Tv zenders pikten het verhaal op en hielden debatten over de zoetwaterproblematiek in de droge tot semi-droge gebieden. Dammen werden een wapen in conflicten. Milieuorganisaties zagen dit in de toekomst vaker gebeuren. Doordat de natuurlijke rijkdommen steeds schaarser werden zou de strijd hoger oplopen. De rijke landen gingen met de karige voorraden lopen en de armere landen bleven hulpbehoevender achter. Johans reportage lokte overal reacties uit. Er werden kenners bij betrokken die bedenkingen hadden bij het verhaal. Het was een conflict dat al zolang gaande was. In één van die debatten kwam hij tegenover Tom van Buren te zitten.

Tom prees hem voor zijn uitstekend artikel, maar plaatste er wel enkele vraagtekens bij. Dit was enkel een voorzichtige benadering van wat werkelijk aan de hand was. Het debat liep op sommige ogenblikken zo hoog op dat de presentator moest tussenbeide komen. Tom zag de lange droogte in het Midden-Oosten als een gevolg van de opwarming, en de groeiende bevolking.

Johan gaf antwoord dat hij het voor de plaatselijke bevolking opnam en dat de irrigatie van de Jordaan voor de meeste problemen zorgde. Er werd geen aandacht gegeven aan de mensen die aan de rivier woonden. Evenals de rest hadden ook zij recht op een beter leven en welvaart.

“Welvaart en een goede economie, dat willen wij allen. Maar, we moeten er wel heel wat voor inleveren.”

“Economie en welvaart hebben op alles voorrang. Zij zijn de basis voor onze beschaving.”

Tom keek Johan vol medelijden aan. “De aarde kan dit niet aan. Ze kan ons verbruik niet bijhouden, het is nefast voor onze planeet. Wij putten hulpbronnen zoals water, grondstoffen en ecosystemen in een steeds sneller tempo uit. Ik veronderstel dat je –overshoot day – kent. De dag waarop de mensheid de consumptie van natuurlijke hulpbronnen overschrijdt die de aarde in één jaar weer kan aanvullen. Met andere woorden: na die dag gaan we in het rood, en putten de aarde verder uit. Vroeg of laat krijgen we de rekening gepresenteerd.”

“Denk je dat het gros van de wereldbevolking terug naar de middeleeuwen wilt?”

“Dat heb ik nooit beweerd. Wij hebben de technologie om de planeet meer adem te geven. We moeten ze alleen gebruiken. Ik wil enkel aantonen dat we in een vredige symbiose met de natuur kunnen leven.”

De presentator maakte een eind aan het debat en sloot het programma af. Buiten het zicht van de camera's nam Tom Johan bij de bovenarm en voerde hem mee.

“Je hebt goed werk geleverd. De mensen doen nadenken. Dat had ik in jou nooit gezien.”

“Dank je.”

“Voor we vertrekken nodig ik je uit om zonder de camera's van mening te wisselen. Wat denk je?”

“Als je mij tracht te overtuigen zal je een harde noot aan mij hebben.”

“Dat heb je net bewezen.”

Veertien dagen later stond Johan voor de deur met een boeket bloemen en een fles rode wijn. Belinda nodigde hem vriendelijk uit binnen te komen. Zijn blik bleef op haar buik hangen.

“Is het te zien?” vroeg ze. “Ik ben 14 weken zwanger. Dit was niet voorzien maar ik ben wel heel blij. Heb jij kinderen, meneer Goossens.”

“Johan, zeg maar Johan. Neen, mijn werk aan een gezinsleven koppelen is heel moeilijk.”

Tom stak zijn hoofd om de deur. Laat meneer Goossens binnen, liefje.”

Belinda wees uitnodigend naar de woonkamer. Johan overzag de ruimte die gedomineerd werd door een haard waar een gezellig vuur in brandde. De rustieke meubels waren voor de woonkamer gemaakt. Alles straalde gezelligheid uit, dit was een plaats waar geleefd werd.

“Neem plaats,” nodigde Belinda hem uit. “Wij hebben de authenticiteit van de woning willen behouden,” zei ze toen ze Johan zag rondkijken. “Bevalt het je?”

“Mijn voorkeur gaat naar glas, chroom en strakke kleuren.”

“Ieder zijn smaak,” zei Tom. “Waar woon jij.”

“Ik heb een flat aan de rand van de stad.”

“Dan is de rust en de stilte die hier heerst niets voor jou?”

“De stad is mijn leven. Zij is mijn thuis en er is altijd wat te beleven.”

Nadat ze nog wat over koetjes en kalfjes hadden gepraat vroeg Johan. “Waarom heb je mij uitgenodigd. Ben je van mening veranderd, blijf je hier?”